

ELŐTERJESZTÉSI JAVASLAT

**A Hivatásos Tűzoltó Őrsökről, valamint
az Önkormányzati Tűzoltóságról**

**NÓGRÁD MEGYEI
KATASZTRÓFAVÉDELMI IGAZGATÓSÁG**

3100 Salgótarján, Szent Flórián tér 1.

2012.

Kidolgozta és szerkesztette:

*Juhász László tű. alezredes
Tűzoltósági főfelügyelő*

és

*Noskó Zsolt tű. mk. százados
kiemelt főelőadó*

Tartalomjegyzék:

Tartalomjegyzék:.....	3
Előterjesztés	4
I. A TŰZVÉDELEM RÖVID TÖRTÉNELME.....	4
I./1. Magyarország tűzvédelme.....	4
I./2. Az állami tűzoltóság.....	4
I./3. Az Önkormányzati tűzoltóság.....	5
I./4. Nógrád Megye tűzvédelme	5
II. A KATASZTRÓFAVÉDELEM.....	5
II./1. A katasztrófavédelem megalakulása	5
II./2. Az új Katasztrófavédelem szervezete	7
II./3. A Katasztrófavédelem feladata	7
II./4. Rendeltetésének betöltése érdekében:.....	8
III. NÓGRÁD MEGYE TŰZVÉDELME MA.....	8
III./1. A tűzoltóság feladatai.....	8
III./2. A hatósági-, szakhatósági tevékenység változása	9
III./3. A tűzoltóságok működési területei.....	10
III./4. A tűzoltóságok diszlokációja	11
IV. A TŰZOLTÓSÁGOK.....	11
IV./1. A tűzoltóságok - 1996. évi XXXI. Törvény 4. §.....	11
IV./2. Nógrád Megye Tűzoltóságai	12
V. FINANSZIROZÁS ÉS KÖLTSÉGEK	12
V./1. Képzések	13
V./2. Védőruhák, egyéni védőfelszerelések, szakfelszerelések, felülvizsgálatok.....	13
V./3. Gépjárművek és karbantartások	13
V./4. Fenntartási, működési feltételek és személyi költségek.....	14
VI. A hivatásos állomány	14
VI./1. Felvételi követelmények	14
VII. JAVASLAT.....	14
VII./1. Lehetséges megoldások az épület használatba adására:.....	15

Előterjesztés

a hivatásos tűzoltó őrsokról és az önkormányzati tűzoltóságokról

A 2012. január 1-től hatályos a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény, valamint végrehajtási rendeletei alapján Magyarország tűzvédelme megváltozott. A tűzvédelme Magyarország területén ismét állami feladat. A lakosság biztonságát és a tűzvédelmet elsősorban hivatásos állományú szakemberek foglalkoztatásával kell biztosítani. Magyarország minden lakosának alapvető és egyenlő joga van a biztonsághoz, így a katasztrófavédelem törekvése, hogy egy káresemény bekövetkezésétől számított 15 percen belül valamennyi településre hivatásos tűzoltó egység tudjon kiérkezni, s ott a beavatkozást, kárfelszámolást és életmentést meg tudja kezdeni.

I. A TŰZVÉDELEM RÖVID TÖRTÉNELME

I./1. Magyarország tűzvédelme

Magyar vonatkozásban az első tűzvédelmet szabályozó írásos dokumentum I. István korából maradt ránk.(tűzőröknek nem kell templomba menni vasárnap) Magyarországon azonban a szervezett tűzvédelem csak az 1800-as évekre tehető. Erre utal az is, hogy e században alakult meg Sopronban (1863) az első tűzoltó egyesület, Torna és Tűzoltóegylet néven

A XIX. század végére sorra alakultak meg az önkéntes tűzoltóságok a városok, falvak, községek védelmére. Ezek a tűzoltóságok alapvetően saját falujuk, városuk védelmét látták el, de a folyamatosan növekvő települések, s az ezzel járó veszélyforrások sokasodása szervezett védekezés megalapítását követelték.

Gróf Széchenyi Ödön kezdeményezésére Pesten kezdte meg 1870-ben a szolgálatot az első, akkor még 12 főből álló tűzoltó osztag.

Az önkéntes tűzoltó egyesületek elődjeként tekinthetők a diáktűzoltók. A kollégiumokban élő diákokból szervezett tűzoltó egyesületek az 1600-1700-as években éltek fénykorukat. A diáktűzoltók két csoportra oszlottak, mégpedig: oltókra és bontókra. A bontók rombolással segítették a tűz fészének felszámolását, ill. a tűz továbbterjedésének megakadályozását. Ehhez egy 170 cm hosszú belül ólom és vasnehezéssel kibélelt bot (un: gerundium) ált rendelkezésükre. Az oltók a bontókkal szorosan együttműködve, valamint ahol nem volt szükség bontásra vagy nem volt arra lehetőség, önállóan igyekeztek a tüzet megfékezni.

I./2. Az állami tűzoltóság

A II. világháborút követően a tűzvédelem kérdésének fontossága megkövetelte a központi irányítás felállítását. 1947-ben megalapították az Országos Tűzoltó-parancsnokságot, melyet a Belügyminisztérium irányítása alá soroltak, melyet 1948-ban állami irányítás alá helyeztek. Miután kialakult az egységes rendszer 1952-ben hatósági jogkört kaptak a tűzoltóságok tűzmegelezési tevékenységek végzésére.

1972-ben az akkori tanácsok kapták meg a területi tűzoltóságok irányítási jogkörét, míg a szakmai irányítás újra a Belügyminiszter hatáskörébe került. 1973-ban kiadták a tűzvédelemről szóló törvényerejű rendeletet és kormányrendeletet, melyek az 1990-es rendszerváltásig meghatározták a tűzoltóságok, állampolgárok és gazdálkodó szervek tűzvédelmi feladatait.

I./3. Az Önkormányzati tűzoltóság

A rendszerváltást követően az önkormányzatok vették át a tanácsok feladatkörét. A tűzvédelem 1996-ig még állami feladat marad, de az önkormányzatra is áthárít a település vonatkozásában bizonyos tűzvédelmi feladatokat.

Az 1990-es évek közepére megtörténtek a hivatásos (állami) tűzoltóságok átadása is az önkormányzatok számára. Létrejöttek a Hivatásos Önkormányzati Tűzoltóparancsnokságok, röviden a HÖT-ök. 1996-ban került megalkotásra a szakma jelenlegi alaptörvénye, az 1996.évi XXXI. törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szólóan., valamint a már hatályon kívül helyezett 35/1996. BM rendelettel kiadott Országos tűzvédelmi szabályzat.

A komolyabb szakmai felkészültséggel, technikai feltételekkel rendelkező tűzoltó egyesületek az önkormányzattal közösen köztestületet alakíthattak, így létrejöhetett a köztestületi tűzoltóság. A meghatározott feltételek teljesítése után önálló működési területet kaphattak, amelyen az elsődleges beavatkozás az ő kötelességük volt. Ezek a köztestületek voltak az úgynevezett önkéntes tűzoltóságok, amelyek rendelkeztek működési területtel is. Állományuk önként vállalta a belépést a tűzoltóság kötelékébe, de nem feltétlen ingyenesen teljesítettek szolgálatot. Az önkéntes tűzoltóságok (ÖT) többségében főállásban alkalmazta tagjait a szolgálat ellátására. Munkajogi viszonyban a 1992. évi XXII. törvény, azaz a Munka Törvénykönyve hatálya alá tartoztak.

Pásztói Önkéntes Tűzoltóság is köztestületi, de jellegét tekintve Önkéntes Tűzoltóságként működik 2012. április 1-ig. Az önkéntesség teljesen megszűnt ebben a szervezetben is, mivel a 20 állományban levő tagja közül 19 fő főállásban végzi feladatát, havi fizetésért.

I./4. Nógrád Megye tűzvédelme

Nógrád megyében Salgótarján és Balassagyarmat városokban működik vonulós állománnyal rendelkező, továbbá 2012. április 1-ig Rétság és Pásztó városokban készenléti szolgálat (vonulós állomány) nélküli Hivatásos Önkormányzati Tűzoltóságok. Jelenleg a megyében 22 településen működik Önkéntes Tűzoltó Egyesület, melyek egyre jelentősebb szerepet kapnak hazánk tűzvédelmében. Felszereltségük ugyan nem mérhető a Hivatásos Tűzoltóságokéhoz, azonban fejlődésüket, - elszántságuknak köszönhetően - mutatja, hogy több egyesület is rendelkezik már tűzoltó fecskendővel (ezek IFA típusúak). Külön meg kell említeni a Pásztói (Köztestületi) Önkéntes Tűzoltóságot, mely rendelkezik saját működési területtel, 24 órás ügyeleti szolgálattal, és 2 gépjárműfecskendővel.

Végezetül, de nem utolsó sorban meg kell említeni, hazánk jelentősebb létesítményeiben működő Létesítményi Tűzoltóságokat, melyek az adott létesítmény tűzvédelmét látják el.

Bármely tűzoltói szervezetről beszélünk, legyen az létesítményi, önkéntes vagy hivatásos, a szemléletük egységet tükröz, az önfeláldozást és az emberséget.

II. A KATASZTRÓFAVÉDELEM

II./1. A katasztrófavédelem megalakulása

1999. év nyarán a magyar Országgyűlés törvényt alkotott a katasztrófák elleni védekezés irányításáról, szervezetéről és a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetokról. Ezzel a hazai jogtörténelemben először született egységes, önálló jogszabály a civilizációs, illetve a természeti katasztrófák megelőzéséhez, továbbá az ilyen események bekövetkezésekor indokolt állami, kormányzati, önkormányzati tevékenységek szabályozására és összehangolására, a helyreállítás során az egyes szervezetek felelősségének és teendőinek meghatározására.

A katasztrófavédelmi törvény -- az 1999. évi LXXIV. törvény -- a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló (1996. évi XXXI.), valamint a polgári védelemről szóló (1996. évi XXXVII.) törvények mellett, azok összefogása céljából jelent meg. A törvény (a IV. fejezet kivételével), valamint a végrehajtásáról rendelkező 179/1999. (XII.10.) Korm. rendelet és a belügyminiszter irányítása alá tartozó szervek katasztrófavédelmi feladatairól szóló 48/1999.(XII.12.) BM rendelet, 2000. január elsején lépett hatályba. A katasztrófák elleni védekezés Magyarországon azóta új, a korábbinál összetettebb, de egyértelműbb rendszerben valósult meg.

A törvény a védekezésre való felkészülés érdekében és az irányítást tekintve rögzítette a kormány, a Miniszterelnöki Hivatal, a belügyminiszter, továbbá az érintett miniszterek és az országos hatáskörű szervek vezetőinek feladat- és hatáskörét. Első ízben szabályozták törvényi szinten a kormány azon jogkörét, amely szerint katasztrófa sújtotta területté nyilváníthatja az ország egészét vagy annak egy részét. Garanciális jelentőségű az, hogy az általa rendeleti úton bevezetett rendkívüli intézkedéseket csak veszélyhelyzetben alkalmazhatja, és 15 napon túl csak az Országgyűlés felhatalmazása alapján érvényesítheti. Ezzel egyidejűleg lehetnek olyan helyzetek, amikor nincs szükség veszélyhelyzet kihirdetésére. Ilyenkor a kormány térben és időben is szűkebb kört érintve jogosult intézkedések bevezetésére.

A törvény minden állampolgár számára kötelezővé tette a katasztrófavédelemben való közreműködést, így a polgár köteles jelezni a katasztrófát vagy annak veszélyét, köteles továbbá elősegíteni a védekezést adatközléssel, személyes közreműködéssel, illetőleg eszközök és ingatlanok rendelkezésre bocsátásával. E kötelezettségek teljesítése csak a saját vagy mások életének, testi épségének, illetve egészségének közvetlen és súlyos veszélyeztetése esetén tagadható meg.

A törvény alapján jött létre és kezdte meg működését 2000. január elsejével az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság (BM OKF). Az új, belügyminiszteri irányítás alá kerülő szervezet a magyar polgári védelem és az állami tűzoltóság szerveiből integrálódott. A két szervezet összevonásával egy kisebb, de párhuzamosságoktól és áttételektől mentes, átláthatóbb, eredményesebben és olcsóbban működő szervezet alakult ki.

A BM OKF főigazgatói vezetése alatt kezdte meg működését, aki egyben irányította a katasztrófavédelem területi szerveit, továbbá a jogszabályokban meghatározott keretek között felügyeletet gyakorolt a hivatásos önkormányzati tűzoltó-parancsnokságok felett. Az alapító főigazgató dr. Bakondi György (2000-2002) volt. A BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság a funkciókat szem előtt tartó elvek alapján szerveződött, struktúrája hatósági, veszélyhelyzet-kezelési, gazdasági és hivatali szervezetre tagolódott.

Az új katasztrófavédelmi szervezet végrehajtotta a jogelődöktől örökölt feladatokat, a némi módosítással hatályban maradt korábbi jogszabályok: a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről, valamint a tűzoltóságról szóló, illetve a polgári védelem rendeltetését, teendőit összegző törvény alapján, továbbá ellátja a katasztrófavédelmi törvényből adódó új feladatokat. A BM OKF felelőssége, jelentősége a katasztrófavédelem sokszínű rendszerében országos, szakmai koordinatív szerepkörében rejlett.

A katasztrófavédelmi szervezet működésének első évében megkezdte a hatósági, szakhatósági és szakértői tevékenység komplex rendszerének újraszabályozását. Elkészítette a Nemzeti Katasztrófavédelmi Stratégiát. Elkészült a regionális műszaki mentőbázisok működési területével kapcsolatos jogszabály, a működésükhöz szükséges feltételek biztosításának terve. Elgondolások készültek a beavatkozó szervezetek alkalmazásának; a veszély-elhárítási tervezés és módszerek fejlesztésére.

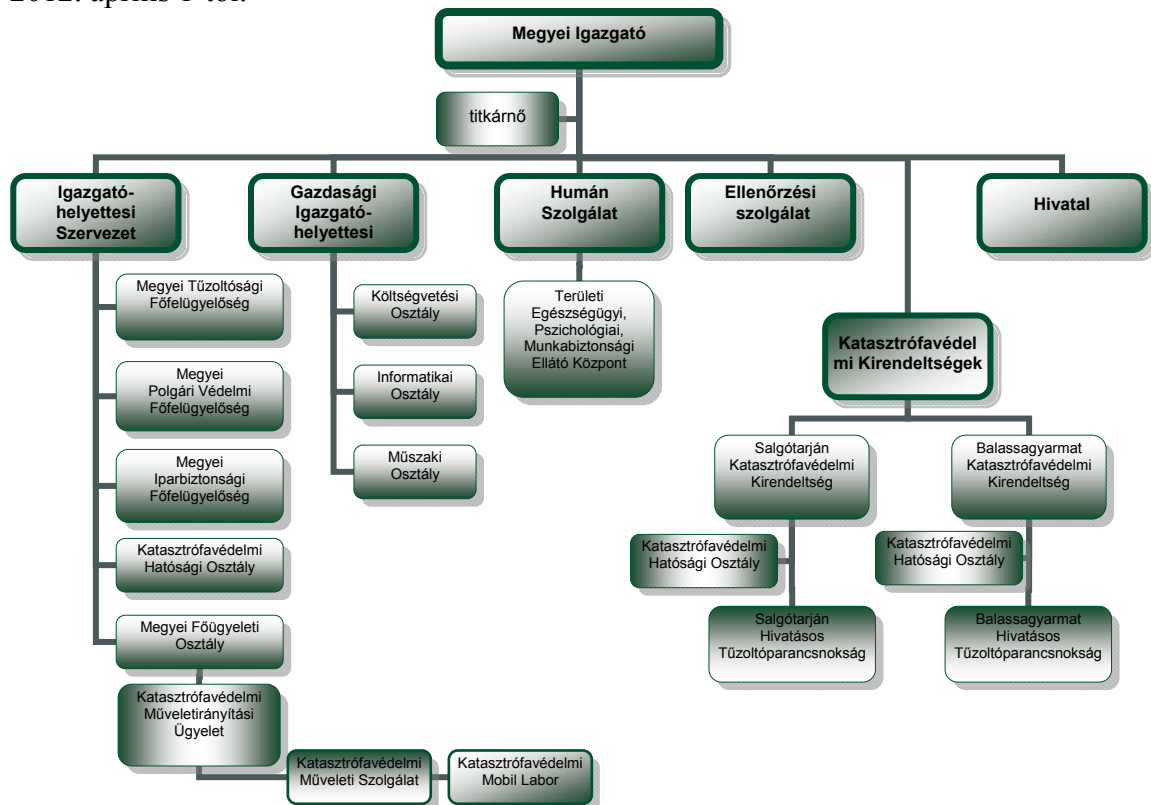
Az új szervezet gazdálkodási rendje kialakult, a költségvetési keretekkel törvényes gazdálkodás valósult meg. A hivatásos katasztrófavédelmi szervezet folytatta és kiszélesítette a jogelőd szervezetek megkezdett intenzív nemzetközi kapcsolatait, jelentős szerepet töltött be az ENSZ, Európai Unió és a NATO különböző fórumain.

Az 1999. évi LXXIV. törvény - az ország és a polgárok biztonsága érdekében végrehajtott feladatok tapasztalatai alapján - működőképes rendszert hozott létre. Ennek a rendszernek meghatározó elemévé vált a hivatásos katasztrófavédelmi szervezet.

A katasztrófavédelemről és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény megalkotásával a kor kihívása szerint újra gondolásra került a hivatásos katasztrófavédelmi szervezet feladatrendszere, felépítése, jelentősége és helye a rendvédelmi igazgatási rendszerben. A sarkalatos törvény egységes szerkezetben határozza meg a béke időszaki védelmi feladatokhoz igazodó civil és hivatásos szervezeti rendszert és azok feladatait, jogait, valamint kötelezettségeit, amelyek többek között az állampolgárok biztonságérzetének fokozást hivatottak szolgálni.

II./2. Az új Katasztrófavédelem szervezete

2012. április 1-től:

II./3. A Katasztrófavédelem feladata

Fő feladata a katasztrófák hatósági megelőzése; a bekövetkező polgári veszélyhelyzetekben a mentés végrehajtása; a védekezés megszervezése és irányítása; a káros következmények felszámolása; a helyreállítás-újraépítés megvalósítása.

II./4. Rendeltetésének betöltése érdekében:

1. Széleskörű iparbiztonsági, tűzvédelmi, polgári védelmi **hatósági hatásköröket** gyakorol: előír, engedélyez, tilt, korlátoz, ellenőriz és szankciókat alkalmaz. Veszélyhelyzetek megelőzése érdekében más hatóságok tevékenységét összehangolja.
2. Országos, megyei, térségi és helyi **hivatásos szervezetekkel**, önkéntes és bevont-kötelezett polgári védelmi szervezetekkel, jelentős **eszkőparkkal**, kiépült **logisztikai** háttérrel rendelkezik. Speciális eszközöket gyártó és javító, országos lefedettségű **gazdasági társaságot** működtet. **Beruházás-szervezést** és **ingatlangazdálkodást** végez.
3. Fontos hatásköröket gyakorol a magyarországi **kritikus infrastruktúrák** beazonosításában, felügyeletében, valamint a **polgári veszélyhelyzeti tervezésben**, a **védelemigazgatásban**, a **nemzetgazdaság mozgósításában**, az **állami tartalékgazdálkodásban**.
4. Szabályozza, irányítja és teljes körűen felügyelet alatt tartja a **tűzvédelmi rendszert**, helyi készenléti hivatásos szervei végzik a tűzoltást, műszaki mentést, a lakosság védelmét, tájékoztatását és riasztását. Irányítja, felügyeli az önkormányzati, létesítményi tűzoltóságok, bevont önkéntes egyesületek részvételét a tűzoltásban, műszaki mentésben. Megyei bevetésirányítást végez.
5. Széleskörű **nemzetközi kapcsolatokat** tart fenn kétoldalú szerződések alapján, képviseli Magyarországot az ENSZ OCHA, az EU, a NATO szakmai szervezeteiben, a nemzetközi tűzoltó szövetségben, a tűzoltó tisztek nemzetközi szervezetében.
6. **Fenntartja** a területi kiképző bázisokat, a Katasztrófavédelmi Oktatási Központot, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Katasztrófavédelmi Intézetét, a Központi Zenekart, a Múzeumot, a Kutatóintézetet. Havi újságot, szakmai folyóiratot, kiadványokat, tananyagokat jelentet meg, tudományszervezést végez, sportegyesületet működtet.
7. Modern távközlési, **bevetés-irányítási**, informatikai, valamint az egész országot lefedő, mérő-, érzékelő, lakosságriasztó-rendszereket tart fenn.
8. **Együttműködik** a rendvédelmi szervekkel, a Honvédséggel, az önkormányzatokkal, a biztonságot szolgáló hatóságokkal.
9. **Kapcsolatot tart** civil- és karitatív szervezetekkel, azok szövetségeivel, oktatási, tudományos intézményekkel, a magyar médiával.

III. NÓGRÁD MEGYE TŰZVÉDELME MA

III./1. A tűzoltóság feladatai

1996. évi XXXI. Törvény

2. § (2) A tűzoltás és műszaki mentés állami feladat.

4. § E törvény alkalmazásában

c) tűzmegeelőzés: a tüzek keletkezésének megelőzésére, továbbterjedésének megakadályozására, illetőleg a tűzoltás alapvető feltételeinek biztosítására vonatkozó, a létesítés és a használat során megtartandó tűzvédelmi jogszabályok, szabványok, hatósági előírások rendszere és az azok érvényesítésére irányuló tevékenység;

e) tűzoltási feladat: a veszélyeztetett személyek mentése, a tűz terjedésének megakadályozása, az anyagi javak védelme, a tűz eloltása és a szükséges biztonsági intézkedések megtétele, továbbá a tűz közvetlen veszélyének elhárítása;

f) tűzvizsgálat: a tűz keletkezési idejének, helyének és okának felderítésére irányuló hatósági tevékenység, amelynek célja olyan tűzmegeelőzési, tűzoltási beavatkozási tapasztalatok megszerzése, következtetések levonása, amelyek alkalmasak a tűzmegeelőzési ismeretek bővítésére és a mentési beavatkozási feltételek javítására;

g) műszaki mentés: természeti csapás, baleset, káreset, rendellenes technológiai folyamat, műszaki meghibásodás, veszélyes anyag szabadba jutása vagy egyéb cselekmény által előidézett veszélyhelyzet során az emberélet, a testi épség és az anyagi javak védelme érdekében a tűzoltóság részéről – a rendelkezésére álló, illetőleg az általa igénybe vett eszközökkel – végzett elsődleges beavatkozási tevékenység;

III./2. A hatósági-, szakhatósági tevékenység változása

2012. január 1-től a megváltozott szervezeti felépítés, valamint a tűzoltóságok katasztrófavédelmi rendszerbe történt integrálásával egyidőben változás történt az egyes hatáskörökben és az illetékességi területek tekintetében is.

Nógrád megyében két Katasztrófavédelmi Kirendeltség alakult meg: Salgótarján és Balassagyarmat városokban, melynek megfelelően a megye valamennyi települése e két illetékességi területi rendszerhez sorolt.

A hatásköröket és illetékességi területeket az alábbi rendeletek szabályozzák:

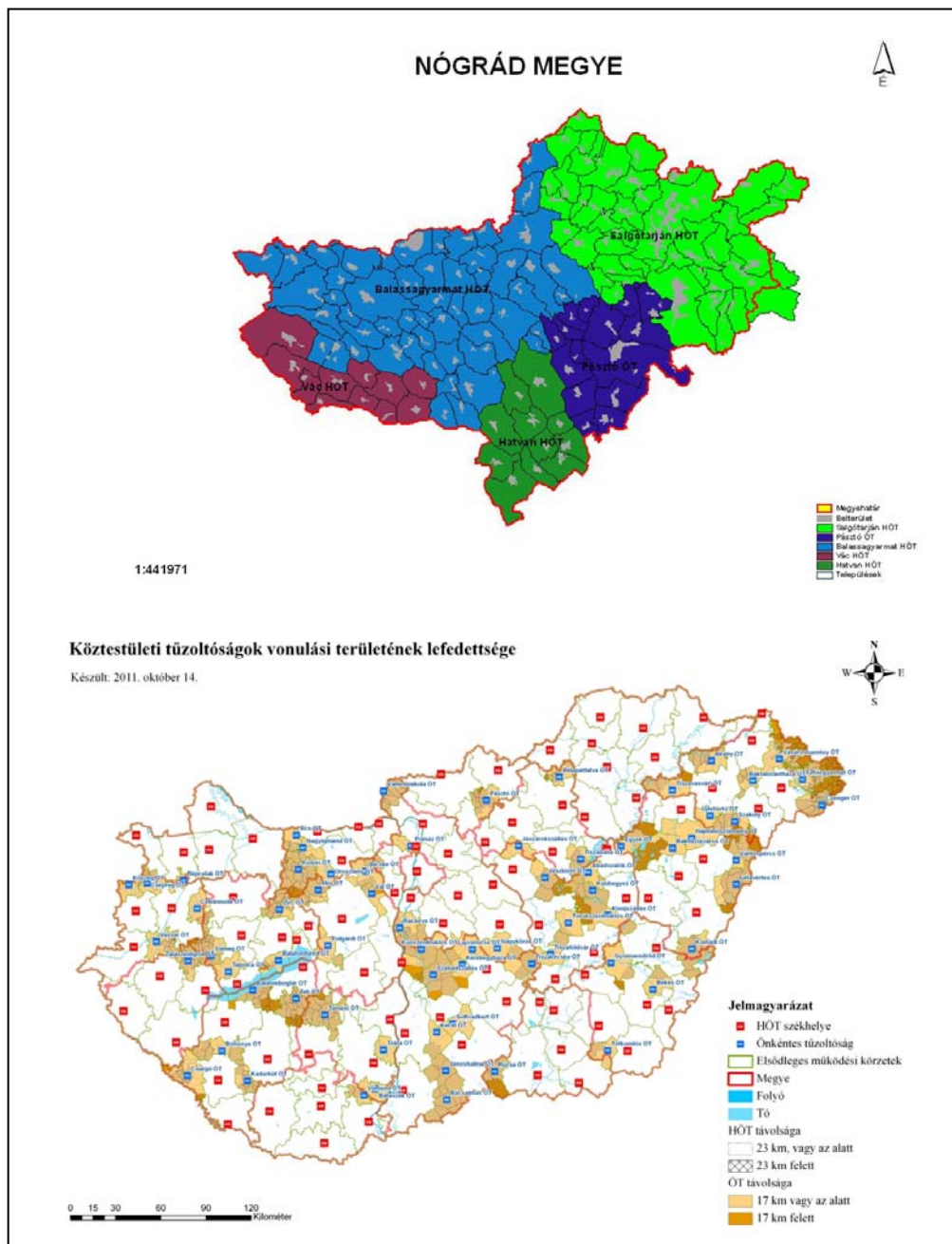
- a tűzvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervezetekről, a tűzvédelmi bírságról és a tűzvédelemmel foglalkozók kötelező élet- és balesetbiztosításáról szóló 259/2011. (XII. 7.) Korm. rendelet
- a katasztrófavédelmi kirendeltségek illetékességi területéről szóló 43/2011. (XI. 30.) BM rendelet

III./3. A tűzoltóságok működési területei

A tűzoltóságok működési területe azon települések és szabad terek csoportja, melyre a hivatásos tűzoltóság vonul és tűzoltási, műszaki mentési, kárelhárítási feladatok végrehajtásáért felel. A települések illetékességi besorolását a hivatásos tűzoltó parancsnokságok és a műszaki mentőbázisok működési területéről, valamint az önkormányzati tűzoltó parancsnokságok elsődleges működési körzetéről szóló BM OKF Főigazgatói Intézkedés határozza meg.

Előzmények: Az Önkéntes tűzoltó egyesületek a székhely (esetlegesen a társult) település önkormányzatokkal közösen köztestületi formában önkéntes tűzoltóságokat hozhattak létre, majd a 119/1996. (VII. 24.) Kormányrendelet előírásai alapján az önkéntes tűzoltóságok önálló működési területet kaptak a Belügyminisztertől. Ennek megfelelően

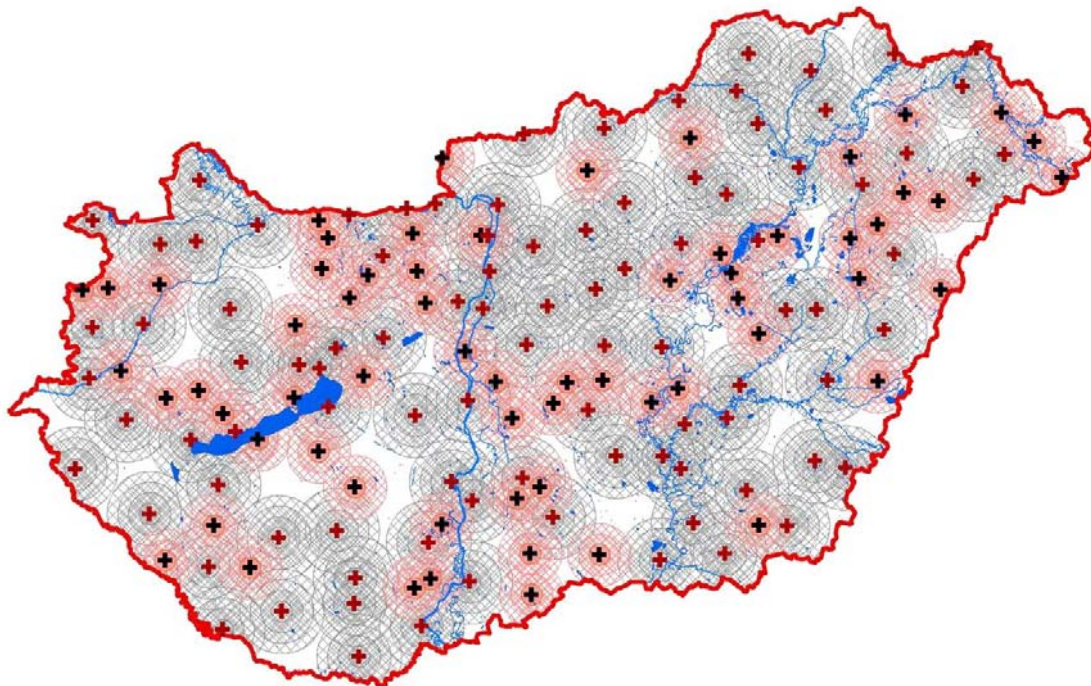
2012. január 1-ét megelőző időszakban megyénk működési területei az alábbiak szerint alakultak:

III./4. A tűzoltóságok diszlokációja

Fehér foltok: Az önkéntes tűzoltóságok létrehozásának eredeti célja az ún. fehér foltok felszámolása volt. Vagyis a célkitűzések szerint olyan helyen létesültek önkéntes tűzoltóságok, ahol a hivatásos tűzoltóságok 25 percen túl érkeztek. Egy ilyen kitérési idő mind a tüzesetek oltásában, mind a műszaki mentések eredményes végzésében hátrányos.

Az ábrán piros körrel jelölt területeken alakult önkéntes tűzoltóságok döntően betöltik az eredeti funkciót, ilyen fehér foltokon hozták létre őket. Mindezek ellenére még ma is találhatunk fehér foltokat. Az ábrán stílszerűen fehérrel hagyott területek jelenleg is ilyenek.

Évi kettő és négy között ingadozott az új évezredben a létrehozott önkéntes tűzoltóságok száma. Ez 2005-ben 9-re, 2006-ban 7-re emelkedett.

Önkéntes Tűzoltóságok megalakításának éve/db														
1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
5	17	6	3	1	2	5	4	1	10	5	5	3	1	1

IV. A TŰZOLTÓSÁGOK

IV./1. A tűzoltóságok - 1996. évi XXXI. Törvény 4. §

1. Önkéntes tűzoltó egyesületek

a székhelye szerinti településen tűzoltási műszaki mentési feladatokban közreműködő egyesület.

2. létesítményi tűzoltóság:

tűzoltási és műszaki mentési feladatok elvégzésére, gazdálkodó szervezet által létrehozott, önálló működési területtel nem rendelkező tűzoltóság;

3. önkormányzati tűzoltóság – jelenleg köztisztviselői

tűzoltási és műszaki mentési feladatok elvégzésére létrehozott, *önálló működési területtel nem rendelkező önkéntes tűzoltóság;*

4. hivatásos tűzoltóság:

tűzoltási és műszaki mentési, tűzmelegelőzési feladatok elvégzésére létrehozott, *önálló működési területtel rendelkező hivatásos tűzoltóság;*

5. tűzoltóórs (tűzország):

a hivatásos tűzoltóság elsődleges tűzoltási és műszaki mentési, tűzmelegelőzési feladatok elvégzésére létrehozott szervezeti egysége;

IV./2. Nógrád Megye Tűzoltóságai

V. FINANSZÍROZÁS ÉS KÖLTSÉGEK

Az Országgyűlés az állami költségvetésből a Belügyminisztérium fejezetén belül biztosítja a katasztrófavédelmi rendszer működéséhez szükséges forrásokat. A területi szervek önállóan gazdálkodó szervezeti egységek. A hivatásos tűzoltóságok a megyei katasztrófavédelmi igazgatóság költségvetésén keresztül kerülnek finanszírozásra, így 100 %-ban állami költségvetésből működnek. Kiadásaik személyi juttatásokból és működési költségekből tevődnek össze.

Az önkormányzati tűzoltóság legkisebb létszámáról, létesítményei és felszereléseinek minimális mennyiségéről, minőségéről és a szolgálat ellátásáról szóló 48/2011. (XII. 15.) BM rendelet alapján:

28. § Az önkormányzati tűzoltóság a központi költségvetés által biztosított tárgyévi hozzájárulás összegének legfeljebb 70%-át fordíthatja az egyes beosztásokhoz szükséges személyi juttatásokkal kapcsolatos kiadásokra.

V./1. Képzések

10/2008. (X. 30.) ÖM rendelet a hivatásos katasztrófavédelmi szerveknél, a tüzoltóságoknál, valamint az ez irányú szakágazatban foglalkoztatottak szakmai képzési követelményeiről és szakmai képzéseiről meghatározza az egyes szerveknél szükséges képzéseket.

Egy hivatásos beosztott tüzoltó alapképzése az eddig működtetett képzési rend szerint 4 hónap, a bevezetésre kerülő egységes rendvédelmi képzésben 6 hónap időtartamú lesz. A tüzoltó szakképzettség megszerzését követően kerülhet készenléti szolgálati csoportba beosztásra a tüzoltó és láthat el tüzoltási, műszaki mentési feladatokat. A képzés alatt alapfizetést, alapvető ruházati és felszerelés ellátmányt, szükség esetén szállás és étkezési ellátást is kell biztosítani. Ez a költség egy főre vetítve összesen megközelítőleg 1.200 eFt/4 hónap, illetve 1.500 eFt/6 hónap. Amíg a tüzoltó eljut egy átlagos, de megbízható tudás és képzettségi szintre kb. 2-2,5 mFt költséget jelent (az illetményt nem beszámítva) a munkáltató számára.

Az önkormányzati tüzoltóság tagjainak képzettségét is ez a rendelet szabályozza, amely tüzoltó alaptanfolyam, vagy tüzoltó szakképző tanfolyam elvégzését teszi kötelezővé.

V./2. Védőruhák, egyéni védőfelszerelések, szakfelszerelések, felülvizsgálatok

A hivatásos tüzoltó és az önkéntes tüzoltó szükséges védőruházatát, a készenlét ellátásához elengedhetetlen szakfelszerelések listáját és a felülvizsgálatokra vonatkozó rendet is jogszabályok, belső szabályozók határozzák meg. Ezek nem megfelelő teljesítése, hiánya az önkéntes (önkormányzati) tüzoltóságok esetében a működési feltételek nem teljesítését jelenti, ami a hivatásos tüzoltóságokkal való együttműködést lehetetlenné teszi. Az együttműködés hiánya pedig, a támogatási rendszerből történő kikerülést hozza magával. A hivatásos tüzoltóság esetében a fenti feltételeknek való megfelelés vezetői felelősség, így azoknak minden körülmények között biztosítottak kell lenni.

Egy személy védőruházata és egyéni védőfelszerelése megközelíti a fél millió forintot. A készenléthez szükséges alapvető szakfelszerelések 15-20 mFt közötti értéket képviselnek egy tüzoltó gépjárműfecskendő (egy szer) készenlét esetében is. A szakfelszerelések rendszeres felülvizsgálata az egy szer esetében, éves szinten a hivatásos tüzoltóságnál 2-2,5 millió forint (magasabb kategóriás hivatásos tüzoltó parancsnokság, több különleges szerrel, ennek akár a tízszerese is lehet).

V./3. Gépjárművek és karbantartások

Egy 4x4 hatási képletű (összkerék hajtásra képes) gépjárműfecskendő új beszerzési ára (a szükséges mállházott szakfelszerelésekkel) 120-130 mFt. A gépjárműfecskendő rendszeres karbantartás és felülvizsgálat mellett üzemeltethető hosszú távon is gazdaságosan és biztonságosan. A tüzoltó-technikai rendszer felülvizsgálatát ugyanúgy, mint a műszaki vizsgáztatást is jogszabály és belső szabályzó írja elő. Az éves karbantartási költség a használati idővel növekedhet, de átlagosan kb. 100-150 eFt-ra tehető összeg. A kétévente szükséges tüzoltó-technikai felülvizsgálat megközelítőleg 300 eFt-ba kerül. Ezek a költségek azonban elkerülhetetlenek nem csak a vonatkozó előírások, hanem a jármű biztonságos üzemeltetése, az élettartam optimalizálása és a költség-hatékony üzemeltetés miatt is.

V./4. Fenntartási, működési feltételek és személyi költségek

Az előzőekben leírtakon túl a személyi állomány és a technika elhelyezésre szolgáló laktanya fenntartási költségeit is figyelembe kell venni. Egy gépjárműfecskenő, fél rajos (4 fős) őrs esetében is szükséges szociális (konyha, étkező, fürdő, WC), közösségi és hálótér létesítése. A gépjármű és a felszerelések elhelyezésére szerállás és raktár szükséges. A működést biztosítja a kommunikációs és híradó ügyeleti egység és berendezések. Ezeknek a tereknek a fűtése, világítása, a gyengeáramú kommunikációs rendszer működtetése komoly költséggel, éves szinten több tíz milliós ráfordítással jár. A gépjárműfecskenő átlag fogyasztása 20-23 liter/100 km jelent. Egy tűzoltó átlagos illetménye bruttó 180 eFt, plusz jelenleg 96 eFt/év ruha utánpótlási pénz és cafetéria juttatás jár neki.

VI. A hivatásos állomány

VI./1. Felvételi követelmények

Az 1996. évi XLIII. a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló törvény meghatározza a hivatásos szolgálati viszony létesítésének szabályait. E törvény vonatkozó részeinek értelmében alapvetően az alábbiak szerint létesíthető:

- 18. életévét betöltött, de 37 évnél nem idősebb,
- cselekvőképes, állandó belföldi lakhellyel rendelkező,
- a rendfokozati állománycsoporthoz rendszeresített iskolai végzettségű, szakképzettségű magyar állampolgárral, aki ...,
- egészségi, pszichikai és fizikai szempontból alkalmas,
- büntetlen előéletű,
- életvitele nem kifogásolható és hozzájárul annak a szolgálati viszony létesítése előtti, valamint annak fennállása alatti ellenőrzéséhez,
- aláveti magát a szolgálati viszony fennállása alatt bármikor, a tudta és beleegyezése nélkül végzett, a szolgálati törvényes ellátására irányuló megbízhatósági vizsgálatnak.

VII. JAVASLAT

Az ellenőrzések és felmérések szerint az önkéntes tűzoltóságok jelentős része az eredeti szándékokkal ellentétben, ma döntően főállású tűzoltókkal működik. (Cipelve ennek valamennyi, elsősorban finansziális terhét.) Kvázi kis hivatásos tűzoltóságként tevékenykedik.

Az önkormányzati tűzoltóság önálló működési területtel nem rendelkező tűzoltó szervezet. Feladatát szigorú feltételek mellett, a hivatásos tűzoltóság szakmai irányítása és felügyelete mellett látja el. Az állami költségvetésből kapott működési támogatás 70 %-a használható személyi juttatások fedezetére. A köztestületi tűzoltóság önkormányzati tűzoltósággá alakítása után a jelenlegi technikai felszereltségével el tudná látni a feladatát, de annak működésére és fejlesztésére is nagyobb költségvetési hányadot kellene elkülöníteni. Ebből következik, hogy a fenntartó önkormányzat költségvetésének kiadási oldalát jóval nagyobb mértékben kellene megterhelni, mint amennyit az eddigi önkormányzati támogatás jelentett vagy jelent.

A tűzoltó őrsnek helyet biztosítva látványos javulást tud Pásztó város képviselő testülete felmutatni a település és vonzáskörzetének tűzvédelmi biztonsága és az itt élők biztonságérzetének fokozása terén. Az őrssel be lehet váltani a lakosok és az önkormányzat régóta megfogalmazott elképzelését, hogy a településükön hivatásos tűzoltóság működjön.

A BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgató 21/2012 számú intézkedése Pásztón tűzoltó őrs kialakítását határozta meg. Az előzetes helyszíni szemle és korábbi szakmai egyeztetések alapján egyértelmű, hogy a Pásztó, Kölcsey út 37. szám alatti, jelenleg is tűzoltólaktanyaként működő épület lenne a legalkalmasabb a hivatásos egység elhelyezésére.

Az önkormányzat és a volt pásztói tűzoltó egyesület elképzelése és törekvése szerint, korábban is azért került a köztestületi tűzoltóság létrehozásra, hogy előkészítsék a majdani továbbfejlődés lehetőségét, azaz a hivatásos tűzoltóság kialakítását. Az idő elérkezett, mivel az őrs kialakításával hivatásos tűzoltók 24 órás állandó készenlétben „vigyázzák”, szolgálják Pásztó várost és lakóit úgy, hogy az külön költségébe nem kerülne az önkormányzatnak. A város és vonzáskörzetének mentő tűzvédelme jelentősen javulna az őrs létrehozásával. Ki kell emelni, hogy az önkormányzatnak az őrs vonatkozásában nem kell semmilyen formában a működést finanszíroznia.

Természetesen nem az önkéntes tűzoltóktól vennénk el az épületet és a lehetőségeket, mivel az elhelyezésüket továbbra is biztosítani kívánjuk. A szerállásban a gépjárművük továbbra is elhelyezhető, mivel a jelenlegi 3 szerállás a hivatásos őrs és az önkéntes tűzoltóság gépjárműveinek elhelyezését is biztosítja. A közösségi tereket is (mosdók, konyha) használhatják az önkéntesek.

VII./1. Lehetséges megoldások az épület használatba adására:

(1) Az önkormányzat ingyen a Nógrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság tulajdonába adja az épületet.

(2) Amíg a katasztrófavédelem készenléti egységgel tűzoltóságot üzemeltet Pásztó városban, addig az önkormányzat ingyenes használatra átengedi a laktanya épületét a Nógrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság részére. (Az épületen végzett értékét növelő, illetve a működési feltételeket szolgáló beruházásokat az önkormányzat, mint tulajdonos, külön engedélye nélkül megteheti a használó, az önkormányzat egyidejű tájékoztatása mellett).

Kérem, a Polgármester Urat, hogy az önkormányzat képviselőtestületét fentiekről tájékoztatni, illetve a soron következő testületi ülésen, a kérésemet segítő támogatásával előterjeszteni szíveskedjen.

Salgótarján, 2012. március 23.

Tisztelettel:

**Berecz György t. alezredes
igazgató**

Készült: 2 példányban
Egy példány: 15 lap
Kapja: 1.sz.pld. Irattár
2. sz. pld. Címzett (futár útján továbbítandó)

Tárolás helye: Szerver/Irattár/2012/